

γούδια, στους Σολωμούς.

Τέτοιο τὸ νόημα, καὶ οἱ τέσσαρες γραμμὲς τοῦ ἔργου, πού τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, ἀπάνω σὲ Β. Διάταγμα, ἐτοιμάζει νὰ παρουσιάσει σὺς γιορτὲς γιὰ τὰ ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 21. Κλείνει ἕνας αἰώνας, καὶ ἡ Πολιτεία σφραγίζει ἑκατὸ χρόνων ἀγῶνες γιὰ τὴ γλῶσσα καὶ τὸ ζήτημα τὸ γλωσσικὸ μὲ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο—ἔργο ἀποκατάστασης, ὅπου θάνατον ἰσὶ οἱ τίμιοι πλέον ἢ σημερινὴ καταφρονεμένη λαλιὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ ἡ «γλῶσσα τῶν θεῶν». Καταδικάζεται ῥητὰ ἡ πλάνη τῆς «παρρηγορίας» καὶ ἡ πρόληψις γιὰ τὴν «ἀποβαρβαρίσιν» τῆς ζωντανῆς γλώσσας, καὶ ἐξηγῆται ἡ γνήσια καταγωγή τῆς ἀπὸ τὴν ἀρχαία.

Εἶναι σημαντικό αὐτό. Ἀξίζει νὰ τὸνομάσουμε γέγονός. Εἶναι ἕνα βῆμα μεγάλο πού κάνει, συνειδητὰ ἢ ὄχι, ἡ ἐπίσημη Ἑλλάδα πρὸς τὴν ἀπολύτρωσίν της ἀπὸ τὴ μεγάλη πρόληψιν. Τὴ σημασία πού ἔχει, φανερώνει καὶ τοῦτο ἀκόμα, ὅτι ὁ γνωστὸς ἄγρυπνος φρουρὸς τῶν γλωσσικῶν μουμιῶν, ὁ κ. Μιστριώτης, μυερίστηκε τὴ βεβήλωσιν, καὶ βγήκε νὰ φωνάξει πάλι «σιὰ δὲλα», νὰ φοβερῶσι πὼς θὰ βάλει ξανά τὸν ξεθωριασμένον κόκκινον σκοῦφο, νὰ πει προδοτικὸ τὸ ἔργο, προδότες τοὺς συντάχτες του, νὰ μιλήσει γιὰ τὴν προδοσία, πού μπήκε ὡς μέσα σὲ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας. Ὁ κ. Μιστριώτης γέραςε πιά, καὶ εἶναι σεβαστός. Ναί, φαίνεται, πὼς καὶ δεῖλὰ ἀκόμα καὶ ἀδύνατος, μπήκε, ἢ πὼς θὰ μπεῖ καὶ σὲ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας. Κάτι πού ξαπλώνεται καὶ πάει, καὶ ριζοβολεῖ σιγὰ σιγὰ παντοῦ. Τὸ βλέπει καὶ ὁ κ. Μιστριώτης. Γι' αὐτὸν πρέπει νὰ εἶναι προδοσία. Ἡ Νέα Ζωή. Ἡ δόξα τῆς Νέας Ἰδέας. Κάποιες ἀλυσίδες λύνονται σιγὰ σιγὰ. Εἶναι τὸ σπάσιμο μιᾶς πολυκαιρωμένης, τυραννικῆς παραδόσης. Τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Μιστριώτη εἶναι καλὸ, γιὰτὶ φανερῶνει τὴ σημασία πού ἔχει τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Δὲ ζητοῦμε νὰ μεγαλοποιήσουμε τίποτα, οὐδὲ μᾶς παραπαίονει ἐνθουσιασμός. Δὲ λησμονοῦμε αὐτὴ τὴ στιγμή τὴν ἀντίμαχιν στάσιν πού κράτησε πάντα ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Παιδείας πρὸς τὸ κίνημα τῆς δημοτικῆς, τὰ λόγια πού εἶπε ἄλλοτε μέσα στὴ Βουλὴ, τὴ χτεσινὴ ἀκόμα τιμωρία ἐνὸς σχολάρχου δημοτικιστῆ. Οὔτε ὑποθέτομε πὼς ὁ κ. ὑπουργὸς ἐγύρισε

σὲ μιὰ μέρα μὲ τὴ δημοτικὴ. Δὲν πρόκειται ἐδῶ γιὰ κόμματα πολιτικά... Μὰ δὲ αὐτὰ δὲ εἰχνοῦν τὴ σημασία τοῦ ἔργου πού ἀποφασίζεται σήμερον, καὶ γίνεται ἴσα ἴσα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας τὴν κάνουν νὰ φωτίζεται περισσότερο καὶ νὰ ὑψώνεται. Εἶναι οἱ χαρακτηριστικὲς ἀντίφασες, πού ἀπαντοῦμε πάντα στὴν ἱστορία τῶν ἰδεῶν πού συνοδεύουν τὴν προοδευτικὴν ἐπικράτησιν κάθε γενικῆς, πλατειᾶς μεταρρυθμιστικῆς ἰδέας, ἀντίφασες γιόματες νόημα, πού σταματᾷ καὶ σκῶβει ἀπάνον τους ἡ προσοχὴ τοῦ φιλόσοφου μελετητῆ. Εἶναι ὁ δρόμος πού παίρνει πάντα ἡ νέα ἰδέα, ὅταν ἔχει νὰ παλέψει μὲ πρόληψεις γενεῶν κληρονομημένες, πού ἔχουν ἀπλώσει σὺς ψυχὰς βαθιὰς τίς εἰζες τους. Ἀσυνείδητα τραβάει μὲ τὸ μέρος τῆς ἡ νέας ἰδέας, καὶ σὲ τὸ ἀσυνείδητο ἐκδηλώνεται, ὡς πού νάνέβει καὶ νὰ γίνῃ συνειδητὴν φωτισμένη—ἡ νέα συνείδησις. Κάτι τέτοιες ἀντίφασες εἶναι οἱ «σημεῖα τῶν καιρῶν». «Ἡ φύσις δὲν κάνει πηδήματα»—ἡ μεγάλη ἀρχὴ τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας, ἀξίωμα τῆς ἐπιστήμης ἀπὸ τὰ γενικώτατα, πού ἐπαληθεύεται σὲ κάθε τῆς βῆμα. Καὶ δὲλα στὴ φύσιν μέσα, ἀπὸ τὴν κίνησιν τῶν ἀστέρων ἕως τὴν κίνησιν τῶν ἰδεῶν, κυβερνημένα καὶ διορισμένα ἀπὸ τοὺς αἰώνιους νόμους.

Ἐνα τέτοιο λεξικὸ δὲν εἶναι βέβαιον ἀπὸ τὰ ἔργα ἐκεῖνα πού θὰ μπορούσε νὰ βγάλει πέρα ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου ἢ ἐπιμονῆς, ὅσο ἄξιος δουλεντῆς καὶ χαλκὸσπλαχνος καὶ ἂν εἶναι. Ἔργα παρόμοια, τὰ καταπιάνονται ἀκαδημίες, πανεπιστήμια, ἐταιρεῖες. Εἶναι συνήθως μνημεῖα, πού ἐπιβάλλονται, μὲ τὸν ὄγκον τοῦλάχιστο. Ἡ δουλειὰ πολλή, καὶ θέλει χέρι, γὰρ νὰ γίνῃ ἀξία, πολλὰ καὶ γὰρ. Μνημεῖο τὸ λογαριάζομε καὶ τὸ λεξικὸ τὸ κοινοῦ. Τίξια χέρι δὲ κρίνει. Ἀρκεῖ νὰ μποῦνε δὲλα στὴ δουλειά. Μὰ γι' αὐτό, ποιός, πού ξέρει τὰ δικά μας, μπορεῖ νὰ δεκιστεῖ; Ἀπὸ τὸ λεξικὸ αὐτὸ εὐκολὰ θὰ βγεῖ ἔπειτα, ἀνίσως καὶ δὲν τὸ προλάβει, τὸ λεξικὸ τῆς δημοτικῆς, πού φτάσαμε σήμερον ὅλοι νὰ τοιῶ-θούμε τὴν ἑλληνικήν του, καὶ νὰ τὸ ζητοῦμε. Τὴ γραμματικὴ τῆς τὴν περιμένουμε. Ὁ Ψυχῆ-ρης μᾶς τὴν ἔχει ἀπὸ καιρὸ τάξει.

Μὰ τὸ ζήτημα τώρα δὲν εἶναι γι' αὐτά. Δὲ μιλοῦμε γιὰ τὴ χρησιμότητα ἢ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ ἔργου, πού βέβαιον θὰ εἶναι μεγάλη

Ἐκεῖνο πού θέλομε νὰ τονίσουμε τώρα, ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ σημειωθεῖ, πού κάνει γέγονός τὸ ἔργο αὐτὸ σήμερον, εἶναι ἡ ξεχωριστὴ σημασία πού ἔχει γιὰ τὸν ἀγῶνα, καὶ τὴν πρόοδο τῆς γλωσσικῆς ἀλήθειας. Ἰνυρίζομε ἕστερ' ἀπὸ ἕναν αἰῶνα στὴν ἰδέαν τοῦ Κοραΐ, μὰ πόσο μακριὰ ἡ σκέψις καὶ ὁ σκοπὸς ἐκείνου, ἀπὸ τῆς σκέψης καὶ τοῦ σκοποῦ πού φανερῶνεται στὴν ἐκθεσὴ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας γιὰ τὸ ἱστορικὸ λεξικὸ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας!

Στὴν ἐκθεσὴ αὐτῇ, στὴν υἱοθέτησιν τῆς ἰδέας τοῦ ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, ἔχουμε ἕνα γέγονός. Εἶναι ἕνα μεγάλο βῆμα πού κάνει ἡ ἐπίσημη Ἑλλάδα, συνειδητὰ ἢ ὄχι, πρὸς τὴν ἀπολύτρωσίν της ἀπὸ τὴ μεγάλη τὴν πρόληψιν.

Τὸ χαίρομε ἀπὸ τίς σιγῆς τοῦ «Νοῦμα».

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΡΗ ΜΟΥ

Ἀγαπημένη μου,

Μαζὶ μὲ τοῦτο μὲν τὸ γράμμα σου στέλνω καὶ τὸν τελευταῖον «Νοῦμα» νὰ διαβάσεις ἐκεῖ, στὴν τελευταία σελίδα, ὅσα γράφει γιὰ τὸ Ρωμαϊκὸ Παρθεναγωγεῖο τοῦ Βόλου σου στέλνω ἀκόμα καὶ τὴν «Ἀκρόπολιν» τῆς περασμένης Παρασκευῆς νὰ χαρεῖς τὰ χρυσόλογα τοῦ κ. Χαροκόπου: «Δὲ θέλω νὰ χουμε μορφωμένες δοῦλες καὶ ἀμόρφωτες κυράδες». Μελέτησέ τα καλὰ καὶ τὰ διὰ αὐτὰ τὰς θύρας καὶ θυμῆσον, καλὴ μου. τίς κατάρτες τοῦ μακαρίτη τοῦ πατέρα σου γιὰ τὰ σχολεῖά μας καὶ τίς δικές μου τίς ἀπείλωτες μορμολοῖες γιὰ τὴν ἀπελευθερωτικὴν ἀμορφωσιν τῶν σημερινῶν κοριτσιῶν.

Νά, λοιπὸν πού μαζί μαζί δὲν μεγάλες χαρές μᾶς ἔρχονται. Ἀπὸ τὴ μὴ μεριὰ τὸ Ρωμαϊκὸ σχολεῖο πού ἰδρύσανε κάτω ἀπὸ τὸ δνειρεμένο Πῆλο οἱ κκ. Σαράντης καὶ Δελμοῦζος γιὰ νὰ δώσουνε σὺς Ρωμοπούλες ἀληθινὴ καὶ Ρωμαϊκὴ πνευματικὴ μόρφωσιν καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ μεριὰ τὸ Νοικοκυρστικὸν σχολεῖο πού χτίζει ὁ κ. Χαροκόπος στὴν Καλλιθέα γιὰ νὰ «μορφώσῃ» νοικοκυράδες—γιὰτὶ σήμερον, καθὼς ποῦν σωστά καὶ ποῦν νόστιμα τὸ λέει, στὴ νοικοκυρσοσύνη οἱ δοῦλες μᾶς εἶναι μορφωμένες καὶ οἱ κυράδες ἀμόρφωτες· μ' ἄλλα λόγια, σήμερον οἱ

ἀπ' τὸ ποδάρν, εἰχ' ὄντε στὸν ὄμο καὶ δρόμο!

Ὁ Γιάννης καὶ τὸ κορίτσι, ἔχοντας ὁδηγὸ τὸ Σόφο, κατεβήκαν ἀπ' τὰ σκαλίκια, σιγὰ σιγὰ, καὶ πήραν τὸ μονοπάτι γιὰ νὰ βγῶν περὰ, σὲ βουνὸ πού διαφέντετο τὸ Φανάρι. Σάν κοντοζυγώσανε κατὰ καί, ἐμπήξε ὁ Κώστας μιὰ στριγγιὰ πὸ παν' ἀπ' τὸ Φανάρι:

— Μαριώ, μαρή, ἔ Μαριώ! Κοίταξε νὰ βρῆς τῆς ἀγάπης τὸ βοτάνι!

Γ.

Γοργὰ γοργὰ κατρακυλούσανε στὸν οὐρανὸ τὰ σύννεφα Σωριαστήκανε περὰ, κατὰ τὸν κάθον τοῦ Λουτρικιοῦ, κρεμαστήκανε πάνω του, σὰ φοβέρα, καὶ σὲ λίγο οἱ κορφές τοῦ βουνοῦ χαθήκανε στὴ βαρυσυννεφία, πού σάν ἄλλο βουνὸ πάνω τους φαίνονταν. Πιὸ χαμηλὰ, στοῦ βουνοῦ τὰ πλάγια, μέσ' στὴ μαυρίλα τῆς καταχνιάς, ξεχώριζε κανεὶς μιὰ ὑστερη ροδόβαφιν ἀντιφεγγιὰ πὸ τὸν ἥλιον, π' ἀγνάντια σὲ πέλαο βσιλεύει. Ἡ μυρουδιά τῆς βροχῆς γιόμιζε τὴν ἀέρα καὶ ἡ σοροκάδα ὅσο πήγαινε καὶ δυνάμωνε. Οἱ γλάροι τριγυνοῦσανε χαρῶποι, φιλώντας πού καὶ πού τὴ θάλασσα. Ἡ μπόρα σὲ λίγο

ξέσπυσε!... Ἀξέμενοι ὅλοι κάτω σὲ μονοπάτι κοιτάζανε, τὰ χαζοί, τὰ φροστεφαωμένα κύματα, πού κυνηγώντας τὸν τῆλο ξέσπυσανε βροντερὰ στυλ Φαναρίου τὰ βράχια· πού καὶ πού, σὲ κάθε πὸ τρελλὸ φύσημα τάνεμου, τοὺς ράντιζ' ἢ ἔκλασσαν σάν ἐλαφρὸ ψυχάλισμα. Ἡ βάρκα χορηγιδούσε μπροστὰ τῆς κυματόδρατῆς, ψήλωνε μιὰ καὶ ἔφρευε περὰ, χαρῶνιζε πάλαι καὶ μὲ βία ζύγωνε, κιντονεύοντας κάθε φορὰ νὰ γενῇ θρόψαλλα στὰ βράχια...

— Τί θὰ γινώμε τώρα καπτάν Νικόλα;—εἶπ' ὁ Κώστας, ἀγριοκοιτάζοντας τὸ Γιάννη, πού μὲ ζεύοντας βοτάνια γύρισε σὲ Φανάρι κοντὰ ἡλιοῦ βσιλέματα.

— Ἐ βέβαιον, δὲ χάθη' ὁ κόσμος! Σὰ φοβᾶσαι τὴ φουρτῶνα, τὸ Φανάρι μου εἶναι στὴ διαταγή σας περνᾶτε ὅπως ὅπως τὴ βραδιά μαζί μας...

— Δύσκολα τὰ πράματα, καπτάν Νικόλα, δύσκολα!

— Καὶ σὰ μένουμε δῶ πού θὰ κοιμηθοῦμε, καπετάνι;—εἶπ' ὁ Γιάννης συλλογισμένος, χτυπώντας μὲ τὸ μπαστούνάκι τοῦ τοῦ βουνοῦ τάγ-κάθια...

— Ἀμ παλάτι δὲν ἔχω νὰ σὰς βάνω, τὸ ξέ-

ρτε! Νά, μέσ' στὴ μεγάλη καμρα θὰ ξαπλώ-θωμ' ἐ.τάμα, περὰ περὰ, πάνω στὴν ψαθὰ. Ἐξ-χουμε καὶ λίγους ψύλλους, κάπου κάπου καὶ κανά κοριό, μὰ σάν κλέση κανέναν τὰ τραβὰ του δὲ σιαμπαζε. τίποτες! Καθαρές κουβέντες, ρωμαϊκές!

— Ὡ, γλέντι! Τώρα πατήσαμε στὴν πῆτα...

— Κι ὅλα τοῦτα τὰ παθαίνουμε γιὰ τὸ Γιάννη!—φώναξ' ὁ Κώστας, ποῦτανε νὰ σκάση ἀπὸ τὴ φούρα του.

— Δὲ μὲν λές, μπάρμπα Νικόλα, μπορεῖ αὐτός; ὁ καιρὸς νὰ κρατήσῃ μέρες, νὰ μᾶς δέσῃ σὲ Φανάρι σου;

— Ἀμ μπορεῖ νὰ γενῇ καὶ αὐτό, μὰ δὲν τὸ πιστεύω γιὰ τώρα... Τί νὰ σὰς πῶ, βρέ παιδί, δὲ σὰς παίρνω σὲ λαιμό μου νὰ μείνετε. Θὰ κκοπα-θετε, μπορεῖ νὰ κρυώσετε, ἄρῃσε πού θὰ τρελλα-θοῦν οἱ δικεὶ σας ἀπ' τὴ στενοχώρια τους, μὴ βλέποντας νὰ γυρίζετε.

— Τί νὰ κάνουμε, τὸ λοιπὸν, τί νὰ κάνουμε;

— Νὰ γυρίσετε πεζοὶ θέτε πεντέξῃ ὥρες· μεγάλος γύρος βλέπετε, δρόμος κκοχὸς καὶ ζὰ πὸ δῶ δὲν περνᾶνε... Τὸ καλῆτερον εἶναι, βρέ παιδί, νὰ κά-νετε τὸ σταυρό σας καὶ νὰ μπῆτε στὴ βάρκα. Ὁ κκορὸς εἶναι πρῶμος, γιὰ μίμηση ὥρα μπαίνετε σὲ

δοῦλες εἶναι οἱ ἀληθινὲς νοικοκυράδες τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐξέρω τί θὰ μὲ ρωτήσεις τώρα : «Καὶ σὲ ποῖο σχολεῖο θέλεις νὰ βάλλω μεθ'αὐτοῦ τὴν ἐγγονούλα σου ; Στὸ Ρωμαιο-σχολεῖο τοῦ Βόλου ἢ στὸ νοικοκυρικό σχολεῖο τῆς Καλλιθέας ;» Νά, καὶ ἀπὸ τώρα τὴν ἀπάντησή μου : «Τὴν ἐγγονούλα μου θέλω νὰ τὴν βάλλω καὶ στὰ δύο τὰ σχολεῖα καὶ στοῦ Βόλου καὶ τῆς Καλλιθέας καὶ νὰ τὰ τελιώσει καὶ τὰ δύο μαζί· ὅχι πρῶτα τὸ ἓνα καὶ ἔπειτα τὸ ἄλλο». Μὴ μοῦ γελᾷς ποὺ σοὺ λέω νῆσαι τὴν ἴδια ἐποχὴ τὸ παιδί σου καὶ στὸ Βόλο καὶ στὴν Ἀθήνα - γιατί ἴσα ἴσα γλυκοπαιρεύονται πῶς ὅσο νῆσαι ἢ ἐγγονούλα μου σὲ ἡλικία νὰ πάει σχολεῖο, θάχει ἰδρυθεῖ ἓνα τέτιο σχολεῖο ποὺ νῆσαι μέσα συγχωνευμένα ὅλα τὰ καλὰ ποὺ στολίζουν καὶ τὰ διὰ οὐτὰ σχολεῖα. Κι ἄκουσε πῶς τὸνευρεύονται τὸ σχολεῖο αὐτὸ (ὡς τὸ ποῦμε κώλος «Σχολεῖο τῆς ἐγγονούλας μου»). Τὸ πρῶτ' μαθήματα καὶ τὰπομεσήμερο νοικοκυρικό καὶ νῆσαι καὶ δύο μεγάλες βιβλιοθήκες· στή μιὰ νὰ βρῶνται ὅλα τὰ βιβλία ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ νὰ μορφωθεῖ μιὰ γυναίκα καὶ στὴν ἄλλη βιβλιοθήκη ὅλα τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ (τεντζερές, σκάφες, σίδερα γιὰ τὸ σιδερώμα, ραπτομηχανὲς κτλ.) ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ νὰ μορφωθεῖ μιὰ νοικοκυρά. Καὶ οἱ Ρωμαιοποῦλες στὸ «Σχολεῖο τῆς ἐγγονούλας μου» νὰ κοῦνε τοὺς Δελμούζους νὰ τοὺς μιλάει γιὰ Σολωμὸ καὶ γιὰ Ψυχάκη καὶ νὰν τοὺς διαβάζουν τὸ Γκάιτε καὶ τὸ Σαίξπηρ, μὰ νὰκοῦνε καὶ τὴν πλὺστρα καὶ τὴν ῥάφτρα καὶ τὴν σιδερώστρα νὰ τις μιλάει σὲ μυστικὰ τῆς τέχνης τοὺς καὶ νὰν τις μαθαίνουν πῶς θὰ διευθύνουν τὸ σπίτι τοὺς αὐτοῦ ποὺ θὰ ριχτοῦνε στὴ ζωὴ.

Γιατί, ἀγαπημένη μου, γραφεῖο τῆς κόρης εἶναι καὶ ἡ κουζίνα τῆς. Γιατί καθὼς δὲν τὴν θέλω τὴν κόρη μοναχὰ μέσα στὴν κουζίνα, μὰ τὴν θέλω σκυμένη καὶ στὸ βιβλίο τῆς, τὴν θέλω καὶ μπροστὰ στὸ πιάνο τῆς, ἢ μπροστὰ στὸ ζουρναφικό τῆς τριπόδι - ἔτσι πάλι δὲ μὲ συγκινεῖ καὶ δὲ μ' ἐνθουσιάζει ἢ μορφωμένη κόρη ὅταν ξέρω πῶς δὲν εἶναι καὶ μορφωμένη νοικοκυρά. Μιὰ κόρη γιὰ νὰ ποῦμε πῶς ἔχει γερὴ ἀνατροφὴ πρέπει νὰ ξέρει ἀπ' ὅλα καὶ πρέπει νὰ νιώθει τὴν ἴδια λαχτάρα καὶ γιὰ τὴν βιβλιοθηκούλα τῆς καὶ γιὰ τὴν κουζινούλα τῆς καὶ γιὰ τὸ πιάνο τῆς - ἂν ἔχει τὸ χάρισμα νὰ παίζει καὶ πιάνο, γιατί καὶ ἡ μουσικὴ εἶναι μιὰ μεγάλη, ἢ με γλυύτερη μάλιστα, πλάστρα τῆς ψυχῆς.

Στὸ «Σχολεῖο τῆς ἐγγονούλας μου» θάθελα

ἀκόμα νὰ διδάσκαται καὶ ἓνα ἄλλο πολὺ μεγάλο καὶ ποῖον ἀπαραίτητο μάθημα ποὺ τὸ λένε «Ζωὴ». Θὰ θελα ἡλικιωμένες μαριδάδες καὶ ἄντρες σεβάσιμοι ποὺ νὰ παλαίψαν καὶ νὰ ἐποφύραν στὴ ζωὴ τοὺς καὶ νὰ τὴν γινώσκουν ἔτσι ἀπὸ οἰμά, καὶ ἀπὸ τὴν καλὴ τῆς καὶ ἀπὸ τὴν κακὴ τῆς τὴ μεριά - θάθελα λοιπὸν οἱ μαριδάδες αὐτὲς καὶ αὐτοὶ οἱ ἄντρες νὰ δείχνουν στὰ κορίτσια μὲ τὴν ζωὴ ἀπὸ ὅλες τὶς ὁδοὺς τῆς, καὶ ἀπὸ τὶς καλὰς καὶ ἀπὸ τὶς κακὰς, μὲ ὅλους τοὺς κιντῶνους καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς ἀγωνίες τῆς, καὶ νὰ φρονεῖ στὴν ψυχὴ τοὺς τὸ θάρρος ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰντικρύσει κανεὶς κάθε κίντυνο καὶ γιὰ νὰ βγῇ νικητὴς ἀπὸ κάθε ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Ἡ ζωὴ δὲν ἔχει μόνο γαστριμαρμία καὶ τριαντάφυλλα ὅπως τὴν πλάθει κάθε κόρη στὴ φαντασίᾳ τῆς - ἔχει καὶ ἀγκάθια, πολλὰ ἀγκάθια, φαρμακερὰ τὶς περισσότερες φορὲς καὶ ποτὲ μὲν δὲ θὰ ξεχάσω τοὺς στίχους τοῦ κ. Πάλλη ποὺ μοῦτυχε νὰ διαβάσω προχθὲς ἀκόμα, ἴσα ἴσα τὴν ὥρα ποὺ συλλογιζόμουν νὰ σοῦ γράψω τοῦτο μὲν τὸ γράμμα. Σοῦ τοὺς ξεσηκώνω γιὰ νὰ τοὺς χαρεῖς καὶ σὺ.

Πές, μέλισσα καὶ ἐσύ, νὰ ζήσεις,
τί τοῦ παιδιοῦ μου θὰ χαρίσεις ;
Ἀπὸ τὰ μᾶς ἢ καθ' ἡμέραν
ἀπ' τὰ λουλούδια μέλι φέρνει
καὶ ἂν ἔχει, πές του, ἀποθυμιά,
λιγάνι ὡς ἔρχεται νὰ παίρνει.

Πές, μέλισσά μου, νὰ μοῦ ζήσεις,
καὶ τίποτα ἄλλο θὰ χαρίσεις ;
Φαρμακερὸ κρατῶ κεντρί
νὰ τὸ κεντρώσω καὶ μιὰ στάλα,
στὸν κόσμον ἐδῶ νὰ μὴ θαρρεῖ
καὶ ὅλα πῶς εἶναι μέλι γάλα.

Στὸ «Σχολεῖο τῆς ἐγγονούλας μου» εἶναι ἀπαραίτητες οἱ τέτοιες στοιχειώδεις μέλισσες.

Σὲ φιλῶ
Ἡ μαρινούλα σου
ΗΓΕΡΙΑ

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ
ΤΡΕΙΣ ΜΗΛΛΑΝΤΕΣ
(ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ)

Πουλιούνται 1 δραχμὴ ἢ καθ' ἡμέραν
στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμά»

Λουτράκι. Τὸ μπουρίνι δὲν ξέσπασε· ἀκόμα μὲ τὰ σωστά του καὶ ἔχετε βαρύνει τὸν Ἄραπην, ποὺ μπορεῖ νὰ σὰς περάσει καὶ ἔπ' τὸν Ὠκεανό !

— Γὼ δὲν τὴν φοβᾶμαι τὴν φουρτούνα, νά ! — εἶπ' ἡ Μαριώ, ζυγώνοντας θαρρετὰ τὴν ἀφρισμένη ἀκρογιαλιά.

— Ἀρὴ θὰ παλίνης νὰ πνίγῃ, διαόλ' ὀχά-
τέρα, π' λωλάθηκες νὰ κᾶς σεργιάνα ! Ἄει στὴν κατάρρα μ' ! — φώναξε μὲ θυμὸ ὁ γέρο-Στρατῆς, κουνώντας τὸ κεφάλι του, σὰ νὰ τὴν ἐλεεινολογοῦσε !

— Καλὸ εἶτανε, μπουρμύρισ' ὁ Ἄραπης, νὰ φύγουμε ἀρχήτερα, πρὶν πιάσῃ σκοτεινὰ καὶ μᾶς πλάκωσῃ τὸ μπουρίνι... Τώρα καὶ τίποτις ἄλλο νὰ μὴν πάθετε, θὰ τρομάξετε, ἄδερφέ, θὰ γενῆτε μου σκίδι, τί θὰ πῇ, παιχινιά εἶναι ;

— Τί νὰ πάθουνε, ρέ, καὶ νὰ ξεπάθουνε ; Φοβᾶσαι, κακομοῖρη, μὴν πνιγῇ ; μ' αὐτὸ τὸν καιρὸ, μωρέ, γχιουτέδες ; Καὶ κόντεψα νὰ σὲ κᾶνω καὶ Κανάρη !.. Ὅρσε καραβοκύρηδες μιὰ φορὰ ! Φτοῦ ! πανάθεμά σας !

Ὁ καπτάν Νικόλας, στὸ κέφι λιγάνι ἀκόμα, τὸ πῆρε στὸ φιλότιμο νάκοῦσῃ τὸν Ἄραπην νὰ φοβίζει τὰ παιδιὰ, ἴσα ἴσα τὴν ὥρα ποὺ τοὺς εἶδ' αὐτοὺς

κοράγιο νὰ φύγουνε. Τὸν ἀγριοκοίταξε, βρίζοντας τον, ἔτοιμος, μ' ὅλα τὰ γεράματα, νὰ φτάσῃ καὶ σὲ χειρότερα !

— Δὲ μίλησα γὼ γιὰ τὸ τομάρι μου - τάπο κείθηκε ὁ φρόνιμος Ἄραπης γὼ καὶ νὰ γυρίσ' ἢ βάρκα πᾶς δέκα μίλια κελύμπι καὶ τὸ ξέρετε, καπατάνιε ..

— Πήγαίνε, μωρέ !.. Ὡς τὰ πᾶς γὼ τὰ παιδιὰ μὲ τὴν βάρκα τοῦ Φανκριοῦ· σὲ μιὰν ὥρα θὰ μποῦμε στὸ Λουτράκι !

— Ἄστα τᾶστεϊν, μπάρμπα Νικόλα ! Θαρρεῖς δὲν ἔχει καὶ ἄλλος φιλότιμο !.. Μπρός, βρε παιδιά, μὲ τὸνομα τοῦ Θεοῦ μπᾶτε μέσα...

Ὁ Ἄραπης ἔρριξε τὴν δεκάρα του, κορῶνα ἢ γράμματα !

— Ἐλάτε, μπρός ! — εἶπε καὶ ὁ Γιάννης μ' ἀποφασίᾳ. — Ἐλάτε, μωρὲ φοβιτάρηδες ! Ὁλοσὸφο θῆναι νὰ καμαρώσουμ' ἀπὸ κοντὰ τὴν φουρτούνα· κάθε μέρα δὲν τὸ βλέπετε αὐτό !

— Κάθε παιδί, κύρ Γιάνγκο, παίρνει τὴν φωτιά γιὰ παιχινιά - τὰποκρίθηκ' ὁ Σόφορ, τραβώντας τὸ σκοινὶ τῆς βάρκας.

— Φόρτσα, μωρέ, τὸ σκοινί, φόρτσα ! — ξεφώνισ' ὁ Ἄραπης μωτρωμένος, θέλοντας κάπου νὰ

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα ἀρ. 8. — Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες ἀρ. 7
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν ἀρ. 10.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τρίμηνας (2 ἀρ. τὴν τριμήνα) συνδρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἢ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συνδρομὴν του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κδόκια Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ἑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιάδρου (Ἀκαδημία), Βουλὴ, Σταθμὸς ὑπογείου Σιδηροδρόμου Ὁμόνοια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάγου καὶ Σακέτου (ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οἱ Ἀνδοκόλακες — Τὸ ἄρθρο τοῦ «Κήρυκα»
— Τὸ Κυπριώτικο ζήτημα — Μιστριωτισμοὶ
— Πολιτισμένοι ἀγριάνθρωποι.

ὉΣΟ καὶ νὰ μὴ μᾶς ἐνθουσιάζει ὁ κ. Φιλάρτος μὲ τὸν ξεθωριασμένον «Ριζοσπάστην» του, ἀπὸ τὴν φορὰ ἂν βγῇ καὶ λούσει πατόκορφα μερικὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας, δὲ θάχει καθόλου ἄδικο καὶ θὰν τοῦ ποῦμε μετὰ καὶ μᾶς. Γιατί οἱ καλύτερες τὸ παραξενικτακιάσανε πᾶς μὲ τὴν Ἀνδοκολακίαν τοὺς καὶ μᾶς πῆραν μὴ βδελύξαι ἀλλὰ καίγει αὐτὰ μᾶς, φωνάζοντας μᾶς πῶς ἂν λυθεῖ ἐνδοικὴ τὸ Κρητικὸ ζήτημα, θὰ λυθεῖ μόνο καὶ μόνο γιατί ταξίδεψε καὶ φέτος ὁ Βασιλεὺς μᾶς στὴν Εὐρώπην.

Τραβήξαν μάλιστα καὶ παραπάνω. Μᾶς εἶπαν δηλ. πῶς ὅτι καλὸ ἔργον ἴσαμε τώρα στὸν τόπον μᾶς, τὸ χωροτομεῖν στὴ Βασιλεία καὶ ἔτσι μᾶς ἀφίστανε νὰν τὸ νιώσουμε — αὐτοῦ μπορεῖ καὶ νὰ μᾶς τὸ ποῦνε — πῶς πρέπει νὰλλᾶξαι τὸ Πολίτευμά μᾶς στὸ Μοναρχικόντο γιὰ νὰ ἐκκολομηθῶμε νὰ βλέπουμε δῶ καὶ μπρός ὅλο καὶ καλὰ.

Κάθε κολακεία (φυσικὴ καὶ ἡ Ἀνδοκολακεία) ἔχει καὶ τὰ ὅριά της καὶ ὅταν τὸ παραξενικτακιάσει, ὅπως τὸ παραξενικτακιάσει καὶ σὲ τοσὴ τὴν περίστασιν, βλάπτει ἀντὶ νὰ ὀφελῇ. Καὶ πρέπει νὰ μᾶς πιστέψουν οἱ κύριοι αὐτοί, πῶς ζητώντας νὰ σηκώσουν μὲ τὰ λιβανίσματα τοὺς τὴ Βασιλείαν στὴ συνείδησιν τοῦ λαοῦ, πετύχανε ὁλοσδιόλου τὸ ἐναντίον ἀποτέλεσμα. Καὶ καιρὸς νὰ σταματήσῃ πᾶς τὸ ἀδιολόγητον λιβανίσμα.

*

ΔΙΑΒΑΣΑΜΕ καὶ μᾶς τὸ ἄρθρον τοῦ Χανιώτικου «Κήρυκα» ποὺ τόσο σκαντάλισε μερικὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας

Ξεσπάσῃ.

— Βῆξ, βῆξ, βῆξ ! Ὅρὲ ποῦ θὰ μπῆτε στὸ καίφι π' χροσποθήσει σὺν τὸ τραγούλου ! Ὅρὲ θὰ ξαναβρεθῆτε ἄλλ' μιὰ βολά, διαόλ' γέννες, χῶρες πᾶππᾶ καὶ κουμπᾶρο !.. Ἀρὴ Μαριώ, δὲ σ' ἀφίνω γὼ νὰ πᾶς νὰ πνίγῃ, δὲ σ' ἀφίνω ! Ἀλλ' βολά δὲ σὲ ξανακάν' ἡ μπύρα σ' !

— Ὡς πᾶς ! Δὲν μπορῶ γιὰ νὰ μείνω δῶ, νὰ σκαρταδιάσ' μοναχὴ μ' ! Ἐχομε καὶ δουλιές αὐτοῦ, θὰ πᾶμ' στὸ παζάρ' ! φώναξε τοῦ μπάρμπα τῆς ἡ Μαριώ καὶ πῆγε μὲ γενάτι ἄκρη ἄκρη, σὰ νὰ θελε νὰ πηδήσῃ πρῶτῃ μὲς στὴ βάρκα...

— Ὅρ' πιάστε τὴν αὐτοῦν τὴν ζουρλή, πᾶει νὰ πῆσῃ μέσα ! Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ὁ δούλιος ὁ Στρατῆς μὲ τὸ δίκιο του φοβότανε τὸ βούτηγμα. Ἡ θάλασσα χυμῶς ἀγριεμένη νὰ πνίξῃ τὸ Φανκρί, ποῦ σὺν κοροϊδεῖα καταμεσῆς στηλώθηκε, καρφί, θαρρεῖς, μὲς στὴ μύτια τῆς. Ἡ βάρκα παρᾶδερνε, σὰ φτερό στὸν ἄνεμο...

— Βρε δὲν μπορεῖτε νὰ κουμαντάρητε τὴν βάρκα δῶθε. Φέρτε τὴ γύρο στὴν ἄλλη πᾶντα τοῦ Φανκριοῦ, ποῦναι χαμηλότερα καὶ κόβεται καὶ ὁ ἀγέρας. Δῶ δὲν μποροῦν ὅλοι νὰ μποῦνε, θὰ βουτήξουνε ! — εἶπ' ὁ καπετάνιος στὸ Σόφο, ποὺ πολέμαγε νὰ τὴν